

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın **Anayasa'nın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri** uyarınca **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından, öngörülen yasal süresi içinde cevaplanması konusunda gereğini bilginize sunarım.

Sevilay ÇELENK

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nin tarafı olmaktan çıkmasının üzerinden tam dört yıl geçti. Bu süreçte kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümleri artarak devam etti. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkış, yalnızca uluslararası bir sözleşmeden ayrılmak değil, kadınların yaşam hakkının hiçe sayılması ve başta ev içi şiddet olmak üzere erkek şiddeti karşısında korunmasız bırakılmalarıydı. Bu karar, devletin yalnızca kadınları değil ev içi şiddet karşısında kırılgan durumda olan tüm yurttaşları koruma yükümlülüğünü terk etmesidir. Şiddet karşısında mücadeleyle elde edilmiş kazanımların tümü doğrudan hedef alınmıştı. Kadın örgütleri, feministler ve hak savunucuları bu ideolojik kararın şiddet eğilimlerini cesaretlendireceğini her platformda dile getirdiler ve kararı protesto ettiler. Ancak bu tepkiler Sözleşme'den çekilme kararını değiştirmede. Gelinek noktada maalesef erkek şiddeti ve kadın katli vakalarının hız kesmeden devam ettiği ve hatta tırmandığı görülüyor.

Düzenli olarak erkek şiddetini izleyen ve bu alanda hafıza oluşturan Bianet'in yerel ve ulusal gazetelerden, haber sitelerinden ve ajanslardan derlediği verilere göre, Eylül ayında erkekler en az 24 kadını ve 9 çocuğu öldürdü. Yılın ilk altı ayına bakıldığında tablo daha da çarpıcıdır: 2021'de 131, 2022'de 164, 2023'te 147, 2024'te 205, 2025'te ise 136 kadın öldürüldü. Bu veriler, kadınların yaşam hakkını güvence altına alacak etkin koruma mekanizmalarının ne kadar acil olduğunu göstermektedir. Kadın cinayetleri sadece birer adli vaka değildir, politiktir ve bu yönüyle toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en şiddetli tezahürlerinden biridir.

Cezasızlık algısı güçlendikçe failler daha da cesaret kazanıyor. Uzaklaştırma kararları kâğıt üzerinde kalıyor, kolluğun müdahalesi, gecikiyor ve risk değerlendirmeleri yüzeysel biçimde yapılıyor. Devlet yükümlülüklerini yerine getirmiyor. Kadınlar katledilme riskinden hiçbir şekilde korunmuyor. 6284 sayılı Kanun kapsamındaki tedbirler tam anlamıyla uygulanmadığında her ihlal, yeni bir cinayet riski yaratıyor.

Kadınların korunabilmesi için yalnızca bir aylık uzaklaştırma kararı değil, elektronik kelepçe, yakın koruma ve etkili denetim gibi önlemler de devreye sokulmalıdır. Kadın cinayetlerinin durdurulması, somut çözüm önerilerinin hayata geçirilmesine bağlıdır. Bu ise devletin görevidir ve ancak ilgili tüm bakanlıkların ve kurumların ortak hareket etmesiyle mümkündür. Ancak yaşanan vahim olaylar etkin bir ortak çalışmanın olmadığını gösteriyor. Örneğin, geçtiğimiz ay Ankara'da Başak Gürkan Arslan boşanma aşamasında olduğu erkek ve onun babası tarafından küçük yaşta çocuğunun gözleri önünde canavarca katledilmiştir. Yine geçtiğimiz günlerde, Kahramanmaraş'ta Eser Karaca, daha önce üç kez uzaklaştırma kararı aldırıldığı halde, boşandığı erkek tarafından öldürüldü. Katledildiği gün dördüncü uzaklaştırma kararı çıkmış, ancak karar kendisine henüz tebliğ edilmemişti. Bu olaylar, etkin bir korunma uygulanmadığında kadınların hayatının ağır risk altında olduğunu gösteriyor.

Kadına yönelik şiddetle mücadelenin güçlenmesi için soruşturma, kovuşturma ve mahkumiyet verilerinin, uzaklaştırma kararı ihlallerinin sonuçlarının ve önleyici tedbirlere ilişkin bilgilerin şeffaf ve düzenli biçimde paylaşılması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Son on yılda kaç kadın koruma kararı için başvuruda bulunmuştur? Bu başvuruların yıllara göre dağılımı nasıldır? Aynı dönemde kaç kadına koruma kararı verilmiştir? Verilen bu kararların toplam başvurular içindeki yüzdesi kaçtır?
2. Verilen uzaklaştırma kararlarının ihlal oranı nedir? İhlaller karşısında kolluk kuvvetlerinin ortalama müdahale süresi ne kadardır? Bu ihlallerin yıllara göre dağılımı nedir? Ayrıca uzaklaştırma kararı ihlallerine müdahalede ihmali bulunan kolluk kuvvetleri ve diğer kamu görevlileri hakkında herhangi bir adli veya idari işlem yapılmakta mıdır?
3. Koruma kararı altında olmasına rağmen şiddete uğrayan veya katledilen kadın sayısı kaçtır?
4. Son on yılda koruma kararına rağmen şiddet uygulayan erkekler hakkında bugüne kadar kaç adli işlem yapılmıştır? Bu kişilerden kaç tutuklanmış, kaç ceza almıştır?
5. Uzaklaştırma kararı verilen erkekler hakkında elektronik kelepçe uygulamasının hayata geçirilmemesinin gerekçesi nedir? Bu yöntemin devreye alınmasına yönelik Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma ve öngörülen bir takvim bulunmakta mıdır?
6. Güvenlik güçlerine veya yargıya başvurduğu halde talep ettiği koruma tedbirleri henüz sonuçlandırılmadan şiddete uğrayan ya da katledilen kadınlara ilişkin Bakanlığınızda hangi veriler bulunmaktadır? Bu kapsamda bugüne kadar kaç vaka kaydedilmiştir?